

den for sædvanlig sagsbehandlingstid. Det anføres videre, at den forurettede ofte vil være uden nærmere forhåndskendskab til, hvordan sagsgangen er i en straffesag. Manglende kendskab til en straffesags forløb samt udviklingen i den konkrete sag kan efter udvalgets opfattelse let skabe en øget usikkerhed og sårbarhed hos den forurettede. Hertil kommer, at netop vejledning og information må anses som centralt i bestræbelserne på at vise den forurettede den fornødne respekt og anerkendelse. Udvalget finder således, at der kan være grund til at sætte yderligere fokus på vejledning og information af forurettede.

Behovet for vejledning vil efter udvalgets opfattelse i høj grad variere fra sag til sag, og vejlednings- og informationspligtens nærmere indhold bør naturligvis i vid udstrækning være bestemt af de konkrete forhold i den enkelte straffesag. Behovet for vejledning fra politiets og anklagemyndighedens side vil bl.a. også afhænge af, om der er beskikket en bistandsadvokat for den forurettede.

Udvalget foreslår på den baggrund, at der i retsplejeloven indsættes en bestemmelse om, at politiet og anklagemyndigheden er forpligtet til i fornødent omfang at vejlede og informere forurettede i straffesager.

Efter den foreslåede bestemmelse skal den forurettede bl.a. vejledes om sin retsstilling. Heri ligger, at den forurettede i fornødent omfang skal vejledes om f.eks. adgangen til at få påkendt borgerlige krav under straffesagen, vedkommendes rettigheder efter offererstatningsloven, mulighederne for at søge støtte i en offerrådgivning samt forurettedes rettigheder og pligter som vidne under sagen. Den forurettede bør desuden, hvor de konkrete forhold i sagen kan give anledning til det, bl.a. vejledes om reglerne om aktindsigt i straffesagen, jf. retsplejelovens kapitel 3 a.

Herudover skal den forurettede efter forslaget vejledes om sagens forventede forløb. Der skal således i fornødent omfang vejledes om væsentlige forhold med hensyn til sagens videre behandling. Det vil sige, at der – så vidt det er muligt at forudse – skal ydes fornøden vejledning om, hvordan sagens videre forløb kan forventes at blive.

Politiet og anklagemyndigheden skal endvidere informere den forurettede om sagens gang. Det indebærer, at den forurettede i fornødent omfang skal informeres om væsentlige skridt, som er taget i sagen, f.eks. i form af anholdelse, varetægtsfængsling eller tilvejebringelse af tidskrævende undersøgelser og lignende. Den forurettede skal også i fornødent omfang orienteres, hvis behandlingen af straffesagen trækker særligt ud.

Strafferetsplejeudvalget finder også, at forurettedes nære pårørende kan have et særligt behov for vejledning og information i tilfælde, hvor forurettede er afgået ved døden. Udvalget foreslår derfor, at vejlednings- og informationspligten efter omstændighederne også bør omfatte forurettedes efterladte nære pårørende, når der er et reelt behov for det. Det er naturligvis en forudsætning, at politiet er bekendt med, at der er en nær pårørende til den afdøde forurettede.

Med hensyn til begrebet »nære pårørende« henvises til pkt. 3.4.2. nedenfor.

Med hensyn til omfanget af vejlednings- og informationspligten over for forurettedes efterladte bemærker udvalget, at forurettedes efterladte kun i helt særlige tilfælde vil have samme behov for vejledning og information som forurettede. Det må endvidere antages, at der primært vil være et sådant behov i sager, hvor den forurettede er afgået ved døden som følge af forbrydelsen. Det kunne f.eks. være tilfældet i en sag om uagtsomt manddrab, hvor et forældrepar har mistet dets barn i en færdselsulykke. Omfanget af vejlednings- og informationspligten vil også afhænge af den interesse i sagen, som de nære pårørende udviser.

Den nærmere fastlæggelse af vejlednings- og informationspligten bør efter udvalgets opfattelse ske ved administrativt fastsatte regler. Disse regler bør udformes fleksibelt, således at udstrækningen af vejlednings- og informationspligten beror på behovet i det enkelte tilfælde, herunder ikke mindst i lyset af lovovertrædelsens karakter, idet der f.eks. normalt vil være et større behov for vejledning i en sag om vold eller indbrudstyveri end i en sag om butikstyveri.

Der henvises til betænkningens kapitel 4, afsnit 4.3.1.

3.3.2.2. Justitsministeriet er enig i, at vejledning og informationer er et vigtigt led i styrkelsen af forurettedes retsstilling.

Der er allerede taget mange initiativer for at sikre forurettede den nødvendige information, men der kan, som anført af Strafferetsplejeudvalget, være grundlag for at sætte yderligere fokus på dette spørgsmål.

Justitsministeriet kan derfor tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets forslag om at indsætte en bestemmelse i retsplejeloven, hvorefter politiet og anklagemyndigheden er forpligtet til i fornødent omfang at vejlede forurettede eller efterladte nære pårørende om vedkommendes retsstilling og sagens forventede forløb samt at informere om sagens gang.

Politiets og anklagemyndighedens adgang til at videregive tavshedsbelagte oplysninger til en forurettet i en straffesag udvides ikke med den foreslåede bestemmelse.